

לדמותו של הרב יוסף שוקר זצ"ל

"אמונתך בלילות"

ברכות דף ס: חייב אדם לברך כו': מאי "חייב לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה"? אילימא כשם שמברך על הטובה "הטוב והמטיב", כך מברך על הרעה "הטוב והמטיב", והתנן על בשורות טובות אומר "הטוב והמטיב" על בשורות רעות אומר "ברוך... דיין האמת"! אמר רבא: לא נצרכה, אלא לקבולינהו בשמחה.

מאור עינים, לך לך י"ב - ועל כן אמרו רז"ל חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה בשמחה כך יברך ברכה הרעה בשמחה כי באמת הכל הוא טובה אפילו הרע הוא גם כן לטובה יחשב כי מצד הצמצום הוא שמצמצם מדת החסד שחפץ הבורא להיטיב לו אחר כך

ויעש כן אהרן. להגיד שבחו של אהרן שלא שנה (ספרי):

דיברי ישראל - אין לאדם לשנות ממנהג המקום - כלומר שאדם צריך להגיד כל מה שה' עושה הכל לטובה ולא להגיד היה צריך להיות אחרת וכו' אלא כל מה שקורה הכל לטובה וזה רצון ה' האמיתי ומכאן תצא אורה וזה השבח של הארון שהוא לא שינה מאיך שה' הנהיג אותו, הוא אמר שהכל לטובה.

פרי הארץ פרשת ויגש סוף התורה השנייה - והנה כללא דמלתא מענין ההעלאה הוא שצריך האדם להתבונן על כל המזדמן לפניו שגם בו נמצא שטף מנהו מאותו הדבר אם טוב ואם רע ואחר שיצא מין את מינו וניעור לכן צריך תיכף להתקשר בו ית' מעין המאורע שנזדמן לפניו בשומו אל לבו הלא ה' זו ואין דבר בלתי כמאמר, ומלכותו בכל משלה, כי המלכות הוא המושל בכל ומח' הכל. וע' ההתקשרות בו ית' מתעל' עם המלכות אל היסוד שהוא ההתקשרות והוא הסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה לעלות כידוע מצדיק יסוד עולם.

"יוסף בעל החלומות"

אין עיה ברכות א א ריג - "תניא רבי נתן אומר כעון נדרים מתה אשתו של אדם" האדם הוא מחובר משכל ורגש, אשרי האדם שהשכל והרגש שניהם הם בו בשלימות ובהתאמה להיטיב. כלל המעשים הטובים שבהם נכלל ג"כ לימוד התורה וכל מכשירה, הם מפתחים את השכל עם הרגש. אמנם ישנן מצות כאלה הקרובות יותר לשמירת הדיעות האמיתיות שהן מקיימות השכל, וישנן כאלה הקרובות יותר לקיום הרגש הטוב במעמדו ולהעלותו במעלה הוגנת באופן שיתאים עם השכל הטוב. מקור ההבדל הנפשי שבין איש ואשה, שהוא כח הפועל וכח הנפעל שבמין האנושי ביחוד, הוא שישוד ההשלמה של האשה היא עדינות הרגש הטהור והטוב, והשכל יעזר על ידו כפי המדה האפשרית. ובאיש, השכל הוא העומד בראש והרגש עוזר על ידו,

הנדרים הנם פונים לצד קדושת הרגש. מצד תגבורת רגש הקדושה, היראה, העבודה ויתר כל הרגשות הטובים, ימלא לב האדם להיות נודר נדר. אמנם הוא מוזהר שלא יחל דברו, על האדם לידע את הערך הטוב שיש לרגשי קודש כשהם מתנהלים יפה, וחלילה לזלזל בהם. המזלזל בהם ומבעט בטובה הגדולה של המעלה הטבעית האנושית אשר חנן ד' את האדם להצעידיהו באורח חיים.. הנה אבד לו ג"כ אותו הערך הנשגב שיש לאשה טובה שהיא עטרת בעלה כ"ז שידע את ערכה. אבל בעון נדרים הנה נהרס אותו כח השומר והמעמיד את תעודת הרגש בחיים.

אורות התשובה פרק ז ג - על ידי הרהורי תשובה שומע האדם קול ד' • הקורא אליו מתוך התורה ומתוך כל רגשי הלב, מתוך העולם ומלואו וכל אשר בו, וחשק הטוב הולך ומתגבר בקרב, והבשר • בעצמו, הגורם את החטא, הולך ומתעדין •, עד שאור התשובה חודר בו.

"עוז וענוה"

אמר רבי שמחה בונים מפשיסקה: לכל אחד צריכים להיות שני כיסים, ובהם ישתמש כשיצטרך לכך.

בכיס אחד יהיה כתוב – "בשבילי נברא העולם" (משנה, סנהדרין, פרק ד משנה ה), ובכיס השני – "ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז). ועוד הוסיף: "הרבה טועים, ומשתמשים בכיס ההפוך מזה שהם צריכים לו."

מי השילוח תרומה- ויקחו לי תרומה. הוא ע"פ מה שפרשנו בפסוק (משלי ט"ו, כ"ד) אורח חיים למעלה למשכיל [לעיל פ' וירא ד"ה וירא א']. היינו שזה העיקר והראשית בכל דבר ליתן על לבו שאורח חיים למעלה, היינו הש"י שהוא נותן חיים ורכוש לכל אדם הוא למעלה כמו דבר המונח למעלה, וזה ג"כ ויקחו לי תרומה היינו שישראל יקחו אותו ית' מרומם וראשית בכל דבר, וזה דאיתא בגמ' דסנהדרין [ק"ב:] מהיכן בעי למשרי המוציא מהיכן דקדים בישולו, הענין הוא כמו דאיתא במס' ברכות [ל"ה.] כתיב לה' הארץ ומלואה וכו', וכתוב והארץ נתן לבני אדם, כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה, כי ענין ברכה מורה שמכיר שיש לו אדון ומאתו בא לו ההשפעה, ואם אתה מכיר זאת אז תוכל לומר ברוך אתה לנוכח הש"י, וע"ז נאמר והארץ נתן לבני אדם. וזה ג"כ השאלה מהיכן בעי למשרי המוציא, **היינו היכן הוא ההכרה בזה הככר שהש"י הוא הנותן ותוכל לומר עליו ברוך אתה**, מהיכן דקדים בישולו, היינו כי כל מעשה הככר, האדם עושה בידיו הלישה והעריכה והיסק התנור ונותן כל הככר בשוה אל התנור וזה המקום שקדם להתבשל זה אינו מכח האדם, ומתחיל ליתן אל לבו, מפני מה זה המקום דווקא קדים להתבשל אין זה רק רצון הש"י, ע"כ שייך מזה המקום דווקא לברך המוציא.

פרי הארץ כי תישא- וכן אמרו רז"ל לא היו ישראל ראויים לאותה מעשה אלא כדי להורות תשובה, פ"י שכבר היו צריכים לתשובה על כמה דברים שקדמו, כמו וימרו על ים בים סוף, אלא שלא הרגישו בעצמם לכן הגיע אליהם כמעשה הנז"ל, וכן דוד המלך ע"ה מגודל צדקותיו ובטחונו בעצמו שכבר החזיר את כל כחותיו לדבקו בו ית', אמר בחנני ה' ונסני ואעפ"י שאמרו לו הנסיון שינסהו, אעפ"כ אחרי הסרת שמירתו ית' מאתו נכשל, **בכדי להבינו שאין שום אפשרות הביטחון אדם בעצמו בעודו בגוף, כמאמר שאין הקב"ה מיחד שמו על הצדיקים בחייהם, וכמאמר אל תאמין בעצמך**, וכמאמר אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול, וזהו לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא כדי להורות תשובה, ואת האלהים התהלך תמיד בלי הפסק, שאלמלא הוא התעייף עיניו וכו', וכן שייך המשך מאמר הש"ס וצריכה להורות תשובה ביחיד, בצבור וכו',

מי השילוח פרשת שמיני- סימני בהמה טהורה, מעלת גרה ומפרסת פרסה. מעלת גרה היינו, שאינו חוטף הטוב מהש"י ותמיד הוא מוכן להחזירו, **אף שקבל כבר הוא מוכן להחזירו ורק מקבלו בנייחא**. ומפריס פרסה הוא שאינו קופץ ידיו לאחוז במה שנחלק לו מהש"י, וזהו מגודל בטחונו בה' כי על זה רומז מפרס פרסה כמ"ש (תהלים י"ח, ל"ז) תרחיב צעדי שעומד במרחב.

"ציפית לישועה"

מי מרום שמונה פרקים לרמבם פרק רבעי - נשגבות כוח המחשבה איך שגם כל ציור במחשבה יצירה כל מחשבה יש לה סגולות כוח יצירה ואין שום ציור ההולך לאיבוד ואף על פי שהוא גז וחלף והלך לו הנה הוא נמצא ויש, ועוד עתיד העולם להתפתח למצוא איך לעמוד על כל היצירות הציוריות שנצטיירו על ידי כל חושב ואז אין לתאר להאריך ולשער את הגודל הפלאי שהתעלו אליו העולם וכל הנמצאים בו. באופן שהמחשבה היא יוצרת ולכן אין פלא אם בעשה זו שאדם מצייר עצמו לחלק מחלקי הגדולה העליונה שאז באמת יוצר את עצמו ומהווה את עצמו בערך קודש..

שפת אמת דברים תרלד- כל דור שאינו נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו. קשה להבין שהיו הרבה דורות צדיקי עליון שנאמר שהי' ראוי להיות נחרב בימיהם. ונראה לפרש כי כל ימי הדורות מצטרפין ומתכנסין כל ההארות של עבודת בנ"י להיות ראויין לגאולה, כי היעלה על הדעת שדור הגאולה יהיו כ"כ ראויין בזכותם בלבד לגאולה. **רק שזכות כל דור ודור עוזר ומביא מעט בנין בהמ"ק**. והבנין נמשך כל ימי הגלות כמאמר בונה ירושלם. וז"ש שכל דור שאינו מסייע לבנינו. וז"ש שאינו נבנה בימיו שאין ימיו בכלל הבנין כנ"ל. וכל אדם בפרט ג"כ צריך לידע שכל מעשיו הם סיוע לבנין בהמ"ק. וכפי מה שמקבלין ע"ע עול מלכות שמים מסייעין לבנינו כמ"ש הכל מסייעין לבנינו של מלך כו'.

מעניי ישועה פרק לח__מוטלת חובה על גדולי הדעה ללמוד את תוכן העתיד שהיו מצפים לגאולה עליונה ונפלאה ובה עצמו יבאו ישועות גדולות בקרב הארץ והגאולה תהיה במרום עז ובתפאורת

וכפי שהגאולה בכללית תלויה לפי ערך הציפיה כך היא גם הגאולה הפרטית של כל אחד שלפי ערך הלימוד וההתפתחות בערכים גדולים והבנתו בהם ולפי ערך השתוקקותו וציפיתו אליהם כן הוא ערך גדולתו ועלייתו וישועתו הפרטית

מעניי הישועה ב- כל יסודה של הגאולה היא ציפית הישועה האמיתית שסוף סוף תקום בתולת ישראל ותחזור לקדמות נעורה ואם לפעמים מתחילים אורות הגאולה להתנוצץ ולהתגלות ובדרך פיתאומית נעלמים אין זה **אלא מפני שהצפיה לישועה לא הייתה שלימה**